

УДК82-84 + 811.161.2 + 092 М.Л. Худаш

МИХАЙЛО ЛУКИЧ ХУДАШ
(20 грудня 1925 – 11 травня 2011)

Догоріла свіча життя знаного українського мовознавця, доктора філологічних наук, провідного наукового співробітника Інституту народознавства, натхненника львівської ономастичної школи **Михайла Лукича Худаша**.

Він народився 20 грудня 1925 року в с. Демня Миколаївського району, що на Львівщині. Освіту здобував у Львівському державному педінституті. Мовознавчі захоплення-студії почалися з найрухомішого мовного рівня — лексичного. Позаяк наскрізним прагненням Михайла Худаша було дошукатися до джерел проблеми, то об'єктом дослідження стали лексикологія та лексикографія. 1961 року його науковим первістком стала перша в Україні монографія з історичної лексикології «Лексика українських ділових документів кін. XVI — поч. XVII ст. (на матеріалах Львівського Ставропігійського братства)», що засвідчила неспинну оргію українського народного слова, прорваного кризь товщу церковнослов'янщини. Заглиблення у цю проблематику додавала скрупульозна академічна робота над упорядкуванням картотеки для історичного словника Є. Тимченка, укладання «Словника староукраїнської мови XIV—XV ст.» і «Словника української мови XVI — першої половини XVII ст.».

© І.Д. ФАРІОН, 2011

Як повносилолого і владного господаря Мови, його завжди манили мовні перелого. Наслідок цього — перша в українському мовознавстві монографія **«Із історії української антропонімії»** (1977). У цій непретензійній назві весь Михайло Лукич: він умів бачити глобальність лінгвістичної проблеми, але, аби не потонути в ній, дозовано відтинав той шмат для дослідження, на площині якого не зостанеться ні п'яді непізаного. Власні назви для М. Худаша — це ключі до нашої персональної історії, позаяк через дослідження назв племен, етнічних груп, назв народів, населених пунктів йому вдалося дошукатися до носія твірної основи подальших новостворених етнонімів, ойконімів, топонімів, антропонімів. Так виникли новаторські праці, де досліджено генезу етнонімів *бойки, гуцули, лемки, хорвати, чехи, ляхи, серби, будини*; назви племен *уличі та дреговичі*; назви легендарних засновників Києва *Кия, Щека, Хорива* та *Либеді*; імені вождя антів *Божя* та легендарного вождя русів *Ора*.

Науковою тетралогією про українську карпатську і прикарпатську ойконімію можна назвати такі знакові праці, як **«Походження українських карпатських і прикарпатських назв населених пунктів (відантропонімії утворення)»** (1991), **«Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів. Утворення від слов'янських автохтонних відкомпонитних скорочених особових власних імен»** (1995), **«Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від відапелятивних антропонімів)»** (2004), **«Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (відапелятивні утворення)»** (2008).

Особлива заслуга вченого у віднайденні власної методології етимологізування антропонімів: лише на антропонімійному матеріалі та якнайширшому контрастивному загальнослов'янському тлі. Новаторським є і принцип побудови етимологічного аналізу як наукової основи топоніміки: етимологізований матеріал подано не за функційно-семантичним наповненням топоформанта, а за алфавітно розташованим типом ойконіма в окремій словниковій статті.

Мабуть, найважливіше, що М. Худаш унікальний антропоцентрист у науці. У його доробку неповторні дослідження про видатних українських лінгвістів і громадських діячів І. Желехівського, І. Верхратського, В. Щурата, П. Беринди, Й. Лозинського.

Останньою науковою вершиною майстра стала щойно закінчена фундаментальна праця про назви Богів слов'янського пантеону **«Слов'янські дохристиянські теоніми: питання генези»**. Промовисто глянувши на цю десятилітню закінчену працю, він сам звістив про свій немінучий відхід, ...

Михайло Лукич Худаш завше зостанеться для нас алхіміком української ономастичної лексики, незрівнянним педагогом та одержимим патріотом. Ніколи не згасне наша пам'ять про цю надзвичайно скромну і глибоку людину. Його життя-горіння перейшло в іншу духовну сферу, аби додавати нам сили тут, на землі, й взоруватись на Нього. Вічна Йому пам'ять.

Ірина Фаріон (м. Львів)

Iryna Farion (Lviv)

MYKHAYILO LUKYCH CHUDASH
(20 December 1925 – 11 May 2011)